

TÜRKİYE-PORTEKİZ İŞ KONSEYİ TARAFINDAN DÜZENLENEN İŞ HEYETİ'NİN TEMASLARI

Sonuç Raporu

17-19 Mayıs 2017, Lizbon-Portekiz

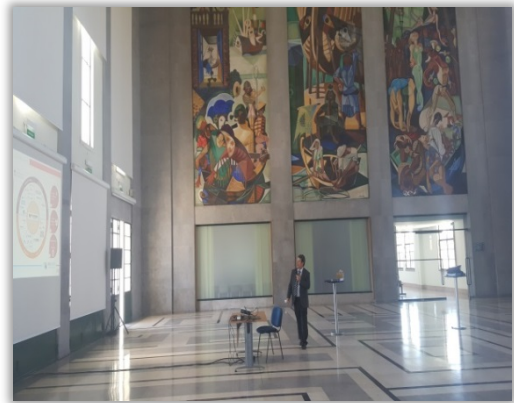
DEİK/Türkiye-Portekiz İş Konseyi tarafından, 17-19 Mayıs 2017 tarihlerinde çeşitli kurumsal-resmi temaslar ve saha ziyaretleri gerçekleştirildi. Anılan ziyarette Türkiye-Portekiz İş Konseyi Başkanı Berna İlter başkanlığında İş Konseyi Başkan Yardımcısı Fahri Gökyayla, Yılport Holding Liman Entegrasyon Müdürü Cihan Akın, Eczacıbaşı Holding Keşif Uzmanı Selçuk İlkyay Çevik, Haitong Bankası Türkiye Temsilcisi Murat Saray, Sirius Şirketler Grubu Kurucuları Ecmel Ayrıl ve Zeynep Kazan Ayrıl, Farplas Ülke Temsilcisi Fatih Kahramanoğlu hazır bulundu, T.C. Lizbon Ticaret Müşaviri Başak Seçkin ve Portekiz Büyükelçiliği Ekonomi ve Ticaret Müşaviri Celeste Mota toplantılarda heyete eşlik etti. Hazırladığımız raporda gerçekleştirilen temaslara ve yatırım-işbirliği fırsatlarına ilişkin detaylara ve raporumuzun sonunda Türkiye-Portekiz ikili ticaret ilişkilerine yönelik T.C. Lizbon Ticaret Müşavirliği tarafından hazırlanan bilgi notuna ulaşabilirsiniz.

Yılport Holding Liman Ziyareti

17 Mayıs 2017, Lizbon

Türkiye-Portekiz İş Konseyi tarafından organize edilen iş dünyası heyeti, 17 Mayıs 2017 tarihinde Portekiz'deki en büyük yabancı yatırımcı konumunda olan Yılport Holding'in yatırım yaptığı limana ziyarette bulundu. Anılan ziyarette Yılport Holding Liman Entegrasyon Müdürü Cihan Akın Portekiz'de gerçekleştirdikleri yatırımlar başta olmak üzere firma faaliyetleri hakkında bilgileri içeren bir sunum gerçekleştirdi.

T.C. Lizbon Büyükelçisi Sayın Mehmet Hasan Göğüş'ün Türk Heyeti Onuruna Verdiği Davet, 17 Mayıs 2017, T.C. Lizbon Büyükelçiliği

17 Mayıs 2017, T.C. Lizbon Büyükelçiliği

T.C. Lizbon Büyükelçisi Mehmet Hasan Göğüş, 17 Mayıs 2017 tarihinde Türk heyeti onuruna bir davet düzenledi. Anılan davette Büyükelçi Göğüş, Portekiz'de yatırımları- ticaret ilişkileri bulunan Türk iş dünyası ile biraraya gelerek yatırım ve iş ortamı konusunda istişarelerde bulundu, firmalara her türlü sorunlarında Büyükelçiliğe başvurabileceklerini belirtti. Anılan davete Portekiz Ekonomi Bakanı Danışmanı Fernanda Ferreira Dias da katılım sağladı. Dias davette 2016 yılında düzenlenen ve 2 yıl boyunca Portekiz'de düzenlenecek olan Avrupa'nın en büyük teknoloji konferansı olan Web Summit (<https://websummit.com/>) hakkında bilgi verdi. 2016 yılındaki etkinlikte çok sayıda ülkeden toplamda 70.000 katılımcı ve birçok panelin olduğunu ve etkinliğin çok başarılı geçtiğini belirten Dias, Horasis Global 2017 Toplantısı'nın (http://www.horasis.org/event_global_2017.php) 28-29 Mayıs 2017 tarihlerinde Cascais-Portekiz'de gerçekleşeceği bilgisini verdi. Portekiz ekonomisinde son dönemde iyi bir ivme yakaladıklarını kaydeden Dias; Mercedes-Benz'in son dönemde dijital yeterlik merkezini Portekiz'de kurmaya karar vermesi ve Bosch, Siemens gibi birçok uluslararası şirketin Portekiz'de yatırım yapmasının olumlu gelişmeler olduğunu kaydetti. Son 10 yılda dünyadaki en iyi 50 üniversite içerisinde Portekiz'den 2 üniversitenin yer almaya başlaması, eğitimin kaliteli ve uygun fiyatlı olması gibi özelliklerin Portekiz'i diğer Avrupa ülkelerine oranla öne çıkardığından bahseden Dias, Portekiz'de yaşamının genel anlamda giderlerin daha düşük olması, hayat kalitesinin yüksek olması ve güvenlik gibi sebeplerle son dönemde daha çok tercih edildiğini ifade etti. Portekiz'de son dönemde yükselişe geçen gayrimenkul yatırımları hususunda Portekiz Hükümeti tarafından başlatılan "Revive Projesi" hakkında bilgi veren Dias, anılan proje kapsamında Portekiz'de kültürel ve tarihi varlıkların kamu ihalesi yoluyla özel yatırıma açıldığını belirtti.

Revive Projesi

Portekiz Hükümeti tarafından, Portekiz'in ülke çapında kültürel ve tarihi varlıklarının renovasyonu ve kullanımı ile ulusal ekonomik değerlere dönüştürülmesini teminen, boş ve kullanılmayan kamu varlıklarının turizm amaçlı ekonomik faaliyetler için uygun hale getirilerek tanıtılması ve korunması amaçlanmaktadır. Proje kapsamında 30-50 yıllık bir dönem için imtiyaza konu devlete ait kullanılmayan ve bakıma ihtiyaç duyulan manastır, kale gibi 30 tarihi bina bulunmaktadır. Özel yatırımcılar tarafından bahse konu varlıkların rehabilitasyonu ve turist çekilmesi yoluyla tekrar kazanılması öngörülmektedir. Her bir imtiyazdan 5 milyon Avro olmak üzere proje kapsamında toplam 150 milyon Avro sağlanması hedeflenmektedir. Konuyla ilgili detaylı bilgiye aşağıda verilen linkten ulaşılabilmektedir.

<http://revive.turismodeportugal.pt/en>

Portekiz Dışişleri Bakanlığı Devlet Sekreteri Jorge Costa Oliveira ile Görüşme

18 Mayıs 2017, Lizbon

Portekiz Dışişleri Bakanlığı Devlet Sekreteri Jorge Costa Oliveira 18 Mayıs 2017 tarihinde Dışişleri Bakanlığı binasında Türk iş dünyası heyetini ağırladı. Anılan ziyarette Oliveria Türkiye ile Portekiz'in üçüncü ülkelerde işbirliği yapmasının önünün açık olduğunu ifade ederek inşaat ve altyapı sektörlerinin işbirliği için önemli bir sektör olduğunu belirtti. Üçüncü ülkeler hususunda ise başta Angola, Mozambik ve Brezilya olmak üzere Portekizce konuşan ülkeler ve Fildişi Sahili'nin uygun olabileceği ifade edildi. Oliveria Portekiz Hükümeti tarafından başlatılan "Revive Projesi"nden bahsetti.. Portekiz'in güneyinde madencilik sektörüne yönelik önemli fırsatlar olduğu ve halihazırda Türkiye'den 2 firmanın anılan bölgede faaliyet gösterdiği belirtildi. Mercedes Benz firmasının son dönemde Lizbon'da ilk dijital yeterlik merkezini açtığı bilgisi verildi. Bilişim ve teknoloji sektörlerinde ise, yabancı yatırımcılara Portekiz'de bir üniversite ile işbirliği yapmaları halinde önemli teşvikler sunulduğu ifade edildi. Heyetteki Türk firmaların Portekiz'deki faaliyetleri hakkında bilgi edinen Oliveira, iş dünyası heyetine önerilerde bulunarak herhangi bir sorunla karşılaştıklarında kendileri ile iletişime geçilmesi halinde memnuniyetle yardımcı olacaklarını ilettiler.

Türkiye-Portekiz Yatırım Fırsatları Toplantısı, 18 Mayıs 2017, AICEP Binası-Lizbon

Portekiz Ticaret ve Yatırım Ajansı AICEP tarafından, 18 Mayıs 2017 tarihinde AICEP Merkez Binası-Lizbon'da "Türkiye-Portekiz Yatırım Fırsatları Toplantısı" düzenlendi. Anılan toplantıda açış konuşmasını yapan AICEP Yönetim Kurulu Üyesi Joao Dias, Türkiye ile ekonomik ilişkilere büyük önem verildiğini ifade etti. Türkiye'de yenilenebilir enerji, bilişim teknolojileri, inşaat makinaları, hazır giyim, seramik hammaddeleri, kağıt ve danışmanlık sektörlerinde faaliyet gösteren 30 Portekizli firmanın yatırımı olduğu bilgisini veren Dias, Portekiz ekonomisinin geçtiğimiz yıl %2.8 oranında büyüme gösterdiğini ve ekonomide bir toparlanma görüldüğünü kaydetti. Portekiz'de işsizlik oranının 2017 yılının ilk çeyreğinde %16,2 seviyelerinden %10'a düştüğünü belirten Dias, 2019 yılına kadar ekonomide %4 oranında büyüme beklendiğini ifade etti. Türkiye ile Portekiz arasında daha derin ekonomik ilişkilerin hedeflendiğini belirten Dias, Afrika ve Amerika gibi bölgelerde Türk ve Portekizli firmaların işbirliği yapmalarının önünün açılmasının önemine değindi. Dias, Türkiye ile Portekiz arasında karşılıklı mal ticaretinin 1 milyar Avro olduğunu ve Türkiye'nin Portekiz'in ihracatında 17. ve ithalatında 16. sırada olduğu bilgisini verdi. Türkiye'den Portekiz'e yatırımlarda liman işletmeciliği, madencilik, tarım, tekstil, gayrimenkul, turizm, ilaç sanayi sektörlerinin öne çıktığını belirten Dias, son dönemde Portekizli firmaların katma değeri yüksek ve stratejik sektörlerde önemli deneyimler edindiğine dikkat çekerek Türk firmalarını üçüncü pazarlarda Portekizli firmalarla işbirliği yapmaya davet etti.

DEİK/Türkiye-Portekiz İş Konseyi Başkanı Berna İter, DEİK ve İş Konseylerinin yapısından ve faaliyetlerinden bahsederek başladığı konuşmasında, son dönemde Türk firmalarının Portekiz pazarını tanımaya ve keşfetmeye yönelik ilgisinde artış olduğunu kaydetti. İş Konseyi tarafından iki yıldır düzenlenen "Portekiz'de Yatırım" seminerlerine ilginin yoğun olduğunu ifade eden İter, iki ülkenin ekonomik gücü ve sektörel kompozisyonu gözönünde bulundurulduğunda son yılda %9,2 büyüme ile 1.3 milyar \$ seviyesine ulaşan ikili ticaret hacminin yetersiz olduğunu belirtti. İki ülke arasında daha fazla başarı hikayesine ihtiyaç olduğunu belirten İter; gıda, kimya, beyaz eşya, elektrikli ürünler, ev tekstili, inşaat ve inşaat malzemeleri, tekstil, turizm, bilişim teknolojileri, sağlık hizmetleri ve enerji gibi sektörlerde önemli fırsatlar olduğunu ifade etti. Portekizce konuşan ülkeler ile birlikte 250 milyonluk bir nüfus ve 1.6 milyar Avro'luk bir pazarın Türkiye için önemli olduğunu belirten İter, karşılıklı olarak ve üçüncü ülkelerde işbirliğini geliştirmeye hazır olduğunu ifade etti.

Konuşma ve sunumların ardından toplantı ikili görüşmeler ile devam etti. Toplantı kapsamında yapılan sunuma aşağıdaki linkten ulaşılabilir.

<http://www.deik.org.tr/contents-fileaction-14666>

The Trade Connection Portuguese-Turkish Network Yönetim Kurulu Üyeleri ile Toplantı

18 Mayıs 2017, Lizbon

The Trade Connection Portuguese-Turkish Network Yönetim Kurulu Üyeleri tarafından Türk heyeti onuruna 18 Mayıs 2017 tarihinde bir davet düzenlendi. T.C. Lizbon Büyükelçisi Mehmet Hasan Gögüş'ün de onurlandırdığı davette, Türk ve Portekizli firmalar yatırım ve işbirliği konularında görüşmeler gerçekleştirdi.

Portekiz Sanayiciler Birliđi – Ticaret ve Sanayi Odası AIP ile Toplantı

19 Mayıs 2017, Lizbon

DEİK/Türkiye-Portekiz İş Konseyi tarafından organize edilen iş dünyası heyeti 19 Mayıs 2017 tarihinde Portekiz Sanayiciler Birliđi AIP'ye ziyarette bulundu. AIP Başkan Yardımcısı Jorge Pais tarafından ağırlanan heyete 3 Ekim 2017 tarihinde Lizbon'da düzenlenecek olan ve birçok ÷lke ve sektörden çok sayıda temsilcinin bulunacağı toplantı hakkında bilgi verildi. Pais, Türkiye-Portekiz İş Konseyi'nin önümüzdeki dönem faaliyetleri kapsamında işbirliği yapmaktan memnuniyet duyulacağını ifade etti. Toplantıda, Türkiye ile Portekiz arasında önde gelen sektörlerin belirlenerek workshop'lar düzenlenmesinde fayda gör÷ldüğü ifade edildi.

AIP Foundation ile Toplantı, 19 Mayıs 2017

19 Mayıs 2017, Lizbon

DEİK/Türkiye-Portekiz İş Konseyi tarafından organize edilen iş dünyası heyeti 19 Mayıs 2017 tarihinde AIP Foundation'a ziyarette bulundu. Anılan ziyarette ana faaliyet alanı Portekiz'de uluslararası kongre ve fuarları organize etmek olan AIP Foundation temsilcileri tarafından önümüzdeki döneme ilişkin etkinlik listesinin Türk iş dünyasına iletilmek üzere gönderilmesinde fayda görüldüğü ifade edildi. Anılan fuarlar kapsamında, Türkiye ve Portekiz ikili ticaretinde öne çıkan sektörlerle ilgili fuarlara Türkiye'den alım heyetleri düzenlenebileceği belirtildi.

TÜRKİYE-PORTEKİZ İKİLİ TİCARİ VE EKONOMİK İLİŞKİLERİ

Kaynak: T.C. Lizbon Ticaret Müşavirliği

Türkiye – Portekiz Dış Ticaretinin Seyri (1000 Dolar)

YILLAR	İthalat	İthalat Değişim (%)	İhracat	İhracat Değişim (%)	Hacim	Hacim Değişim (%)	Denge
2003	155.030	54,0	315.201	39,1	470.230		160.171
2004	236.730	52,7	401.998	27,5	638.728	35,8	165.268
2005	398.003	68,1	395.538	-1,6	793.542	24,2	-2.465
2006	381.858	-4,1	562.721	42,3	944.579	19,0	180.863
2007	406.570	6,5	550.527	-2,2	957.097	1,3	143.957
2008	479.850	18,0	540.744	-1,8	1.020.594	6,6	60.893
2009	417.988	-12,9	409.149	-24,3	827.137	-19,0	-8.839
2010	503.658	20,5	465.228	13,7	968.886	17,1	-38.430
2011	606.557	20,4	445.740	-4,2	1.052.296	8,6	-160.817
2012	644.369	6,2	441.102	-1,0	1.085.471	3,2	-203.266
2013	680.055	5,5	616.913	39,9	1.296.968	19,5	-63.142
2014	762.684	12,2	557.503	-9,6	1.320.187	1,8	-205.103
2015	640.306	-16,0	558.315	0,1	1.198.622	-9,2	-81.991
2016	658.282	2,8	651.000	16,6	1.309.282		-7.282
2016	155.088	5,8	141.140	-4,2	296.228		-13.948

(1-3)							
2017 (1-3)	153.270	-1,2	230.125	63,0	383.395	6,1	76.855

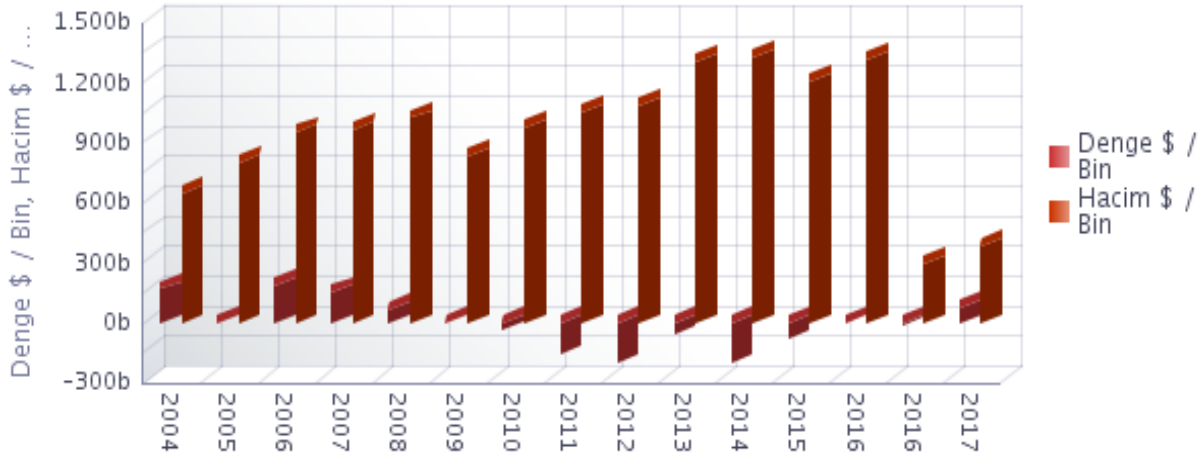
Kaynak: TÜİK

Ticari İlişkilerin Genel Durumu

2000 yılında sadece 275 milyon Dolar seviyesinde olan ikili ticaret hacmi, 2011 yılında 1 milyar Dolar barajını aşarak 2014 yılında 1,3 milyar Dolar seviyesini yakalamıştır. 2015 yılında %9,2 oranındaki daralmanın ardından 2016 yılında yeniden 1,3 milyar Dolar seviyesine ulaşmıştır. 2016 yılı Ocak-Mart dönemi itibariyle ikili ticaret hacmimiz bir önceki yılın aynı dönemine göre %6,1 oranında artarak 383,4 milyon Dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

İkili ticaretimiz uzun yıllar dengeli bir seyir izlemiş, 2009 yılına kadar Türkiye lehine fazla verilmiş, ancak 2008 yılında Portekiz ekonomisindeki başlayan gerileme, 2011 ve 2012 ekonomik krizin derinleşmesi sonucu Portekiz'in iç pazar, üretim ve ithalatının daralması, ikili ticaret dengesinin 2009 yılından itibaren Portekiz lehine dönmesine yol açmıştır. Bu kapsamda, genellikle Türk sanayiinin üretimi için gerekli girdi ara mallarından oluşan Portekiz'den yapılan ithalatımızda yükseliş eğilimi devam etmiştir. Bununla birlikte 2013 yılında Portekiz'de iç talepte görülen canlanma ve ithalata yansıyan artışın da etkisiyle ihracatımız %40 oranında artış sağlamıştır. 2014 yılından itibaren Avrupa ülkelerinde görülen toparlanmanın da etkisiyle Portekiz'in dış ticaretinde AB ülkelerinin yeniden payını artırdığı gözlenmiştir.

Ülke Denge Hacim Grafiği

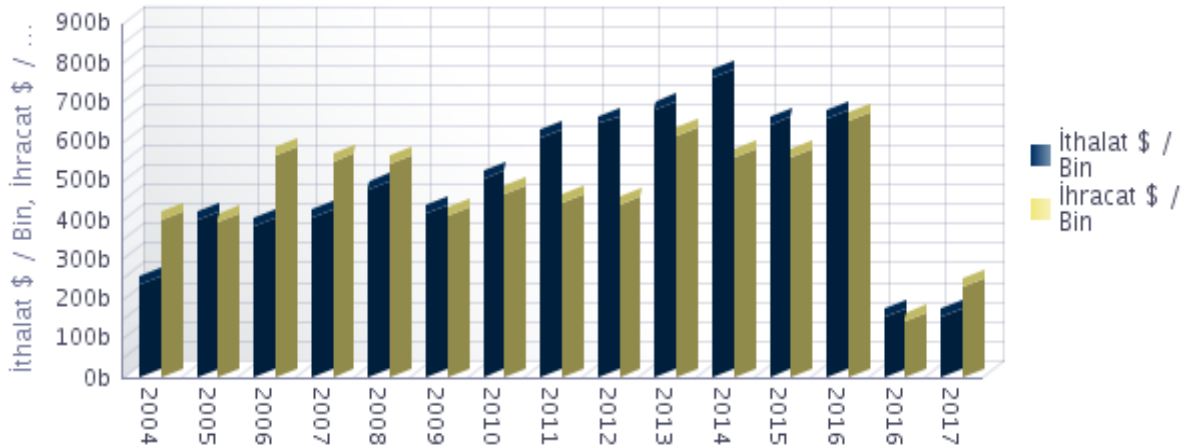

2016 yılında Portekiz'e ihracatımız %16,6 oranında artışla 651 milyon Dolar, Portekiz'den ithalatımız %2,8 oranında artışla 658,3 milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde Portekiz'e yönelik dış ticaret açığımız 7,3 milyon Dolar seviyesine gerilemiştir. 2017 yılı ilk çeyreğinde Türkiye'nin ihracatında canlanma dikkat çekmektedir. 2017 yılı Ocak-Mart döneminde ihracatımız %63 oranında artışla 230,1 milyon Dolar, ithalatımız %1,2 azalışla 153,3 milyon Dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2017 yılı ilk çeyreği itibariyle Portekiz'e yönelik 76,8 milyon Dolar dış ticaret fazlası verilmiştir.

Portekiz Ulusal İstatistik Kurumu verilerine göre, 2016 yılı Ocak-Mart dönemi itibariyle ülkemiz Portekiz'in ihracatında %0,6 pay ile 19 uncu sırada, ithalatında %1,1 payla 13. sırada yer almaktadır.

Ülke İthalat İhracat Grafiği

İHRACAT:

Portekiz'e yönelik ihracatımızda otomotiv sanayi ürünleri, hazır giyim sektörünün ara girdisi tekstil ürünleri özellikle pamuk ipliği, pamuklu dokuma ürünleri ve sentetik iplikler öne çıkmaktadır. Kriz döneminde gerileyen demir çelik ürünleri ihracatımızdaki canlanma dikkat çekmektedir. Ayrıca, beyaz eşyanın başını çektiği dayanıklı tüketim malları ile elektrikli makine ve cihazlar da ihracatımızın önemli kalemlerini oluşturmaktadır. Portekiz'e taze veya soğutulmuş balık ihracatımızın da son yıllarda arttığı gözlenmektedir.

Türkiye'nin Portekiz'e İhracatında ilk 10 fasıl: (1000 Dolar)- YILLIK

Sıra	GTIP İkili Kodu	GTIP İkili Adı	2015 Değer (\$)	2016 Değer (\$)	2015/16 Değişim	2016 Pay
1	87	Motorlu kara taşıtları ve aksesuarları	138.576	205.567	48,3%	31,6%
2	52	Pamuk, pamuk ipliği, pamuklu mensucat	88.960	78.245	-12,0%	12,0%
3	72	Demir ve çelik	52.993	68.785	29,8%	10,6%
4	84	Kazan; makina ve cihazlar, aletler, parçaları	45.562	48.521	6,5%	7,5%
5	39	Plastik ve plastikten mamul eşya	26.749	22.187	-17,1%	3,4%
6	85	Elektrikli makina ve cihazlar, aksesuar ve parçaları	15.831	18.902	19,4%	2,9%
7	55	Sentetik ve suni devamsız lifler Alüminyum ve alüminyum eşya	19.018	18.388	-3,3%	2,8%
8	54	Dokumaya elverişli suni ve sentetik lifler	16.518	15.881	-3,9%	2,4%
9	48	Kağıt ve karton, kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	6.818	15.496	127,3%	2,4%
10	28	İnorganik Kimyasallar	6.122	14.101	130,3%	2,2%
		LİSTE TOPLAMI	417.148	506.071	21,3%	77,7%

	TOPLAM İHRACATIMIZ	558.315	651.000	16,6%	100,0%
--	---------------------------	----------------	----------------	--------------	---------------

Kaynak: TÜİK

Türkiye'nin Portekiz'e İhracatında ilk 10 fasıl: (1000 Dolar)- DÖNEMSEL

Sıra	GTIP İkili Kodu	GTIP İkili Adı	2016 (1-3) Değer (\$)	2017 (1-3) Değer (\$)	2016/16 Değişim	2017 (1-3) Pay
1	87	Motorlu kara taşıtları ve aksamları	42.354	80.808	90,8%	35,1%
2	72	Demir ve çelik	5.873	38.737	559,6%	16,8%
3	52	Pamuk, pamuk ipliği, pamuklu mensucat	17.418	29.384	68,7%	12,8%
4	84	Kazan; makina ve cihazlar, aletler, parçaları	10.099	12.121	20,0%	5,3%
5	39	Plastik ve plastikten mamul eşya	6.288	7.883	25,4%	3,4%
6	28	İnorganik kimyasallar	3.337	7.517	125,3%	3,3%
7	54	Dokumaya elverişli suni ve sentetik lifler	4.364	4.506	3,2%	2,0%
8	85	Elektrikli makina ve cihazlar, aksam ve parçaları	5.981	4.411	-26,3%	1,9%
9	03	Balıklar, kabuklu hayvanlar	2.320	4.242	82,8%	1,8%
10	48	Kağıt ve karton; kağıttan veya kartondan eşya	3.582	3.578	-0,1%	1,6%
		LİSTE TOPLAMI	101.616	193.187	90,1%	83,9%
		TOPLAM İHRACATIMIZ	141.140	230.125	63,0%	100,0%

Kaynak: TÜİK

Türkiye'nin Portekiz'e İhracatında ilk 20 ürün: (1000 Dolar) - YILLIK

Sıra	GTIP Dörtlü Kodu	GTIP Dörtlü Adı	2015 Değer (\$)	2016 Değer (\$)	2015/16 Değişim	2016 Pay
1	8703	Binek otomobiller ve insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar	81.931	132.446	61,7%	20,3%
2	5205	Pamuk ipliği	71.964	63.640	-11,6%	9,8%
3	8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	33.676	44.836	33,1%	6,9%
4	7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri	30.375	41.141	35,4%	6,3%
5	0302	Balıklar (taze veya soğutulmuş)	6.102	13.724	124,9%	2,1%
6	2836	Karbonat, Peroksikarbonat	4.932	12.674	157,0%	1,9%
7	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu	11.501	11.442	-0,5%	1,8%

		cihazlar				
8	7213	Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın	69	11.206	16122,7%	1,7%
9	8450	Ev veya çamaşırhane tipi yıkama makineleri Siklik hidrokarbonlar	11.765	10.967	-6,8%	1,7%
10	4805	Diğer kağıt ve kartonlar	2.223	10.900	390,3%	1,7%
11	8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus (sürücü dahil) motorlu taşıtlar	9.162	10.110	10,3%	1,6%
12	4104	Sığır ve at cinsi hayvanların dabalıkmış veya crust post ve derileri	7.485	9.378	25,3%	1,4%
13	5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç)	9.662	9.267	-4,1%	1,4%
14	7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	9.016	7.478	-17,1%	1,1%
15	8701	Traktörler	5.044	6.644	31,7%	1,0%
16	7606	Aluminyum saclar, levhalar, şeritler	6.246	6.544	4,8%	1,0%
17	8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	8.214	6.359	-22,6%	1,0%
18	7013	Sofra, mutfak, tuvalet, yazıhane ve benzeri işler için cam eşya	5.930	5.482	-7,6%	0,8%
19	5209	Pamuklu mensucat	5.909	5.374	-9,1%	0,8%
20	5510	Suni devamsız liften iplikler	6.249	5.159	-17,4%	0,8%
		İlk 20 ürün toplamı	327.457	424.771	29,7%	65,2%
		Toplam ihracatımız	558.315	651.000	16,6%	100,0%

Kaynak: TÜİK

Türkiye'nin Portekiz'e İhracatında ilk 20 ürün: (1000 Dolar)- DÖNEMSEL

			2016 (1-3)	2017 (1-3)	2016/2017	2017 (1-3)
Sıra	GTIP Dörtlü Kodu	GTIP Dörtlü Adı	Değer (\$)	Değer (\$)	Değişim	Pay
1	8703	Binek otomobiller ve insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar	24.181	63.382	162,1%	27,5%
2	5205	Pamuk ipliği	13.687	26.577	94,2%	11,5%
3	7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri	227	23.174	10097,5%	10,1%
4	8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	12.983	12.518	-3,6%	5,4%
5	7213	Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın	180	8.638	4702,6%	3,8%
6	0302	Balıklar (taze veya soğutulmuş)	2.320	4.164	79,5%	1,8%
7	2814	Saf amonyak veya amonyağın sulu çözeltileri	-	3.967		1,7%

8	2836	Karbonat, peroksikarbonat	2.739	3.205		1,4%
9	7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişliği 600mm veya daha fazla olanlar	-	2.732		1,2%
10	5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç)	2.813	2.543	-9,6%	1,1%
11	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar	2.662	2.355	-11,5%	1,0%
12	4805	Diğer kağıt ve kartonlar	2.276	2.275	0,0%	1,0%
13	8450	Ev veya çamaşırhane tipi yıkama makinaları	2.189	2.159	-1,4%	0,9%
14	3901	Etilen polimerleri	880	2.138	142,8%	0,9%
15	8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	1.598	2.052	28,4%	0,9%
16	7606	Aluminyum saclar, levhalar, şeritler	1.848	1.660	-10,2%	0,7%
17	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler	827	1.579	90,9%	0,7%
18	4104	Sığır ve at cinsi hayvanların dabalılanmış veya crust post ve derileri	1.577	1.570		0,7%
19	7217	Demir veya alaşımsız çelikten teller	1.081	1.541	42,7%	0,7%
20	5407	Sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat	1.103	1.420	28,7%	0,6%
		İlk 20 ürün toplamı	75.173	169.647	125,7%	73,7%
		Toplam ihracatımız	141.140	230.125	63,0%	100,0%

Kaynak: TÜİK

İTHALAT:

Portekiz'den ithalatımızda kağıt ve karton, kağıt ve karton esaslı mamuller ile odun hamuru, elektrikli makine ve cihazlar ile aksam ve parçaları, otomotiv yan sanayi ürünleri, plastik ürünler ile ayakkabı öne çıkmaktadır. Ürün grupları ve ürün bazında ikili ticaret verilerimiz aşağıda yer almaktadır:

Portekiz'den İthalatımızda İlk 10 Fası: (1000 Dolar)- YILLIK

Sıra	GTIP İkili Kodu	GTIP İkili Adı	2015 Değer (\$)	2016 Değer (\$)	2015/2016 Değişim	2016 Pay
1	48	Kağıt ve karton; kağıt ve kartondan eşya	85.980	138.498	61,1%	21,0%
2	85	Elektrikli makina ve cihazlar, aksam ve parçaları	106.545	108.326	1,7%	16,5%
3	39	Plastik ve plastikten mamul eşya	57.513	67.370	17,1%	10,2%

4	47	Odun hamuru; lifli selülozik maddelerin hamurları	47.265	59.427	25,7%	9,0%
5	87	Motorlu kara taşıtları, aksam ve parçaları	66.301	47.759	-28,0%	7,3%
6	84	Kazan; makina ve cihazlar, aletler, parçaları	61.780	37.374	-39,5%	5,7%
7	61	Örme giyim eşyası ve aksesuarları	22.832	22.676	-0,7%	3,4%
8	27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve müstahsalları, mumlar	16.154	19.149	18,5%	2,9%
9	40	Kauçuk ve kauçuktan eşya	8.917	13.248	48,6%	2,0%
10	29	Organik kimyasal müstahsallar	17.889	13.215	-26,1%	2,0%
		Liste Toplamı	491.176	527.041	7,3%	80,1%
		Toplam İthalatımız	640.306	658.282	2,8%	100,0%

Kaynak: TÜİK

Portekiz'den İthalatımızda ilk 10 fasıl: (1000 Dolar)-DÖNEMSEL

			2016 (1-3)	2017 (1-3)	2016/2017	2017(1-3)
Sıra	GTIP İkili Kodu	GTIP İkili Adı	Değer (\$)	Değer (\$)	Değişim	Pay
1	85	Elektrikli makina ve cihazlar, aksam ve parçaları	26.377	28.709	8,8%	18,7%
2	48	Kağıt ve karton; kağıt ve kartondan eşya	26.307	28.578	8,6%	18,6%
3	87	Motorlu kara taşıtları	17.199	21.266	23,6%	13,9%
4	84	Kazan; makina ve cihazlar, aletler, parçaları	12.452	14.206	14,1%	9,3%
5	39	Plastik ve plastikten mamul eşya	9.981	6.696	-32,9%	4,4%
6	47	Odun hamuru; lifli selülozik maddelerin hamurları	6.182	6.021	-2,6%	3,9%
7	61	Örme giyim eşyası ve aksesuarları	14.536	4.762	-67,2%	3,1%
8	29	Organik kimyasal müstahsallar	2.586	4.044	56,3%	2,6%
9	27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve müstahsalları, mumlar	2.890	3.966	37,3%	2,6%
10	64	Ayakkabılar ve aksamı	724	3.728	415,1%	2,4%
		Liste Toplamı	119.234	121.976	2,3%	79,6%
		Toplam İthalatımız	155.088	153.270	-1,2%	100,0%

Kaynak: TÜİK

Portekiz'den İthalatımızda ilk 20 ürün (1000 Dolar)- YILLIK

Sıra	GTIP Dörtlü Kodu	GTIP Dörtlü Adı	2015 Değer (\$)	2016 Değer (\$)	2015/16 Değişim	2016 Pay
1	4802	Kağıt ve karton	82.810	133.563	61,3%	20,3%
2	4703	Sodali veya sülfatlı kimyasal odun hamuru	46.795	57.322	22,5%	8,7%
3	8527	Radyo yayınlarını alıcı cihazlar	37.567	36.470	-2,9%	5,5%
4	8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	35.947	31.822	-11,5%	4,8%
5	3901	Etilen polimerleri	12.225	23.607	93,1%	3,6%
6	8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler	20.683	20.387	-1,4%	3,1%
7	3909	Amino reçineler, fenolik reçineler, poliüretanlar	22.913	18.996	-17,1%	2,9%
8	8544	İzole edilmiş teller, kablolar	11.410	15.807	38,5%	2,4%
9	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar Buhar kazanları, kızgın su kazanları	8.984	12.021	33,8%	1,8%
10	6403	Deri ayakkabı	12.399	11.083	-10,6%	1,7%
11	6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	11.057	10.451	-5,5%	1,6%
12	8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar,	19.005	10.095	-46,9%	1,5%
13	8703	Binek otomobilleri ve insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar	21.281	9.255	-56,5%	1,4%
14	8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	11.771	9.110	-22,6%	1,4%
15	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	6.333	8.733	37,9%	1,3%
16	2707	Yüksek sıcaklıkta taşkömürü katranının damıtılmasından elde yağlar ve diğer ürünler Siklik hidrokarbonlar	7.170	7.129	-0,6%	1,1%
17	8507	Pirinç	5.682	6.606	16,3%	1,0%
18	3921	Plastikten diğer plakalar, levhalar, filmler	4.307	6.544	51,9%	1,0%
19	2902	Siklik Hidrokarbonlar	8.155	6.474	-20,6%	1,0%
20	2917	Polikarboksilik Asitler	5.213	6.410	23,0%	1,0%
		İlk 20 ürün toplamı	391.706	441.885	12,8%	67,1%
		Toplam ithalatımız	640.306	658.282	2,8%	100,0%

Portekiz'den İthalatımızda ilk 20 ürün (1000 Dolar)- DÖNEMSEL

	2016 (1-	2017 (1-	2016/17	2017 (1-3)
--	----------	----------	---------	------------

Sıra	GTIP Dörtlü Kodu	GTIP Dörtlü Adı	3) Değer (\$)	3) Değer (\$)	Değişim	Pay
1	4802	Kağıt ve karton	25.042	27.256	8,8%	17,8%
2	4703	Sodali veya sülfatlı kimyasal odun hamuru	11.656	12.949	11,1%	8,4%
3	8527	Radyo yayınlarını alıcı cihazlar	10.702	8.641	-19,3%	5,6%
4	3901	Etilen polimerleri	8.000	8.083	1,0%	5,3%
5	3909	Amino reçineler, fenolik reçineler, poliüretanlar	3.554	6.626	86,4%	4,3%
6	8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarları	7.801	6.202	-20,5%	4,0%
7	8544	İzole edilmiş teller, kablolar	2.472	5.664	129,2%	3,7%
8	8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler	4.768	5.200	9,1%	3,4%
9	6403	Deri ayakkabı	2.545	3.676	44,4%	2,4%
10	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	1.464	3.067	109,5%	2,0%
11	6109	Tişörtler, fanilalar, atletler,	2.942	2.585	-12,1%	1,7%
12	8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	2.757	2.159	-21,7%	1,4%
13	3921	Plastikten diğer plakalar, levhalar, filmler, folyeler	1.086	2.135	96,6%	1,4%
14	1209	Ekim amacıyla kullanılan tohum, meyve ve sporlar	597	2.035	240,8%	1,3%
15	3806	Kolofanlar, reçine asitleri	1.271	1.863	46,6%	1,2%
16	9401	Oturmaya mahsus mobilyalar	684	1.733	153,6%	1,1%
17	1206	Ay çiçeği tohumu	100	1.650	1554,9%	1,1%
18	6110	Kazaklar, süveterler, hırkalar	1.289	1.573	22,1%	1,0%
19	8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar	4.568	1.405	-69,2%	0,9%
20	8507	Elektrik akümülatörleri	797	1.384	73,6%	0,9%
		İlk 20 ürün toplamı	94.093	105.885	12,5%	69,1%
		Toplam ithalatımız	155.088	153.270	-1,2%	100,0%

Kaynak: TÜİK

YATIRIMLAR:

Portekiz'in Türkiye'deki yatırımları

Türkiye'de faaliyet gösteren Portekiz firmalarının sayısında son yıllarda artış gözlenmekte olup, yaklaşık 60 adet Portekiz sermayeli şirket faaliyet göstermektedir.

Halihazırda ülkemizde bilgi teknolojileri ve yazılım (Sistrade, Celfocus, Pyxis), otopark yönetimi (Empark), telekomünikasyon (TIMWe), elektronik (SPARKS), iş makinaları (Ascendum), makine ve teçhizat (Global Fire Equipment), seramik (MOTA), hazır giyim ve ayakkabı (FXT MEIAS, FITOR), AVM işletmesi (Sonae Sierra), kağıt ve orman ürünleri (INAPA, PORTUCEL, Diamantino Malhol), mühendislik ve danışmanlık (ISQ, NBB, CELFOCUS, CENOR, Inegi), yenilenebilir enerji (Anywind, Megajoule), atık depolaması (Sotkon Portugal),

dekorasyon (DOMUS), boya (CIN) gibi çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren Portekiz sermayeli şirketler bulunmaktadır

Portekiz'deki Türk Yatırımları

Ülkemiz firmalarının Portekiz'e ilgisinin son yıllarda arttığı gözlenmektedir. Türk firmalarının Portekiz'de genel anlamda liman işletmeciliği, beyaz eşya, gayrimenkul, turizm, madencilik ve ilaç sanayi sektörlerinde faaliyet gösterdikleri görülmektedir.

POTANSİYEL İŞBİRLİĞİ ALANLARI:

İkili Ekonomik İlişkilerin Gelişme Alanları

Mal Ticareti : Gıda ürünleri (Kuru meyveler, dondurulmuş ürünler, balıkçılık ür.), organik kimyasal ürünler, plastik ham maddeleri, beyaz eşya ve elektrikli ev aletleri, inşaat malzemeleri, tekstil ham maddeleri, ev tekstili ürünleri.

Hizmetler Ticareti : Turizm, Müteahhitlik, Mühendislik Proje danışmanlık, IT Hizmetleri, Sağlık

Yatırımlar: Enerji, Turizm Otelcilik, Lojistik, Gemi İnşa, Gayrimenkul, Liman, Madencilik

3. Ülkelerde Potansiyel İşbirliği Alanları (Sektörler)

Mal Ticareti : Gıda, tekstil, inşaat malzemeleri, beyaz eşya, otomotiv sanayi ürünleri

Hizmetler Ticareti : Müteahhitlik, Proje Mühendislik Hizmetleri, IT Hizmetler

Yatırımlar: Müteahhitlik, Enerji, Çevre ve altyapı hizmetleri